

15.12.2017

Dnro 376/03/2017

Opetus ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos Eeva Kaunismaa
Ylijohtaja Tapio Kosunen
kirjaamo@minedu.fi

Esitys Suomen Akatemiaa koskevan lain muutokseksi

Turun yliopiston lausunto Suomen Akatemian toimikuntarakenteen uudistamisesta

Turun yliopisto kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen Akatemian toimikuntarakenteen uudistamisesta. Monialaiselle tutkimusyliopistolle kaikkien Suomen Akatemian toimikuntien toiminta on tuttua ja merkittävää toiminnan kannalta.

Toimikuntajäsenyyden rajoittaminen yhteen kauteen vaikuttaa hyvältä ratkaisulta.

Pääpiirteissään muutos näyttäisi koskevan terveystieteitä, jotka nyt menettävät oman toimikuntansa. Terveystieteet ovat ainakin viidelle suomalaiselle yliopistolle erittäin merkittävä tieteenala. Esimerkiksi julkaisujen taikka sitaatioiden määrällä arvioituna ala on kansainvälisesti yksi laajimmista ja tunnetuimmista suomalaisista tieteenaloista. Mahdollisen uudistuksen yhteydessä on varmistettava, että terveystieteiden asema säilyy keskeisenä myös tulevaisuudessa Suomen Akatemiassa. Toisaalta toivomme myös, että toimikuntarakenteen muutos, ei tule vaikuttamaan heikentävästi Suomen Akatemian rahoitusperustaan.

Nyt ehdotetut toimikunnat ovat laajoja, monialaisia ja monitieteisiä. Turun yliopisto korostaa omassa strategiassaan monitieteisyyttä ja pitää tärkeänä sitä, että myös toimikuntien tieteenalakuvauksessa on tuotu esiin monitieteisen tutkimuksen merkitys. Toivomme, että tämä huomioidaan myös arviointiprosessissa ja tulevaisuudessa rahoituspäätöksissä.

Hallituksen esityksessä todetaan, että monitieteisyyden ja tiedenvälisyyden edistäminen edellyttää Suomen Akatemian toiminnan uudelleen organisoimista mm. muuttamalla johtosääntöä, työjärjestystä ja muuta ohjeistusta. Turun yliopisto kannustaa toiminnan arvioimiseen siten, että huomiota kiinnitetään myös rahoitushakemusten arviointiprosessiin ja erityisesti sen keston.

Yhtenä toimikuntamuutosten perusteluna tuodaan esiin, että näin voitaisiin parantaa tutkittuun tietoon perustuvan päätöksenteon edellytyksiä. Ehkä näin voi välillisesti tapahtua, jos toimikuntarakenteen muutos vapauttaa resursseja Suomen Akatemian sisällä muuhun toimintaan. Huomionarvoista on se, että tiedeyhteisö ar-

15.12.2017

Dnro 376/03/2017

vostaa Suomen Akatemiaan erityisesti perustutkimuksen rahoittajana.

Toimikuntien kuvauksista näyttäisi pääpiirteissään löytyvän koti eri tieteenaloille yhtä poikkeusta lukuun ottamatta.

Maantieteen osalta esitetty toimikuntajaottelu on kahdesta syystä ongelmallinen. Ensiksi ihmismaantieteen (Suomen Akatemian tutkimusala luokka 601) tulisi edelleenkin olla Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnassa, missä on sitä vastaavaa asiantuntemusta ja josta se on perinteisesti saanut rahoituksensa. Toiseksi, toisiinsa vahvasti kytkeytyvien tutkimusalojen *maantiede* ja *ympäristön tilaan liittyvä tutkimus*, tulisi edelleenkin sijaita samassa toimikunnassa (Tilastokeskuksen tieteenalaluokittelun (2007, 2010) ryhmän "117 Maantiede ja ympäristötieteet" mukaisesti.)

Toinen toimikuntiin liittyvä huomiomme kohdistuu toimialan nimeen. Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan toimialojen osalta tulisi tehdä toimialan nimeä koskeva muutos. Nimen "taloustieteet" sijaan tulisi käyttää ilmaisua "kauppa- ja taloustieteet". Taloustieteet-toimiala pitää jo nykyisellään sisällään myös kauppatieteet, joten uusi nimi vastaisi paremmin toimialaa.

Lausunntoluonnoksessa on tuotu esiin Suomen Akatemian moni naiset tiedepoliittiset tehtävät ja mm Suomen hallituksen päätöksenteon tukeminen. Nämä ovat luonnollisesti Suomen akatemian tehtäviä, mutta haluamme korostaa sitä, että Suomen Akatemian ensisijainen tehtävä tulee jatkossakin olla rahoituksen myöntäminen korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimukseen.

Rehtori

Kalervo Väänänen